

Ахсынньы 6 күнүгэр сарсыарда 7 ч. ис дьыала отделыгар бэрэбиэркэ кэлбит. Бу бэрэбиэркэ сүрүн сыала — ахсынньыга ис дьыала министерствотын саңа дьиэтэ үлэҕэ кириэхтээх, онно РФ ис дьыалатын министрэ Рашид Нургалиев кэлэрэ сабадаланар. Кини Намга тахса сылдьыан сөп.

ОГПН Саңа дьылга бырааһынньык тэрийэр тэрилтэлэри бэрэбиэркэлиир. Саңа дьылга 50-тан элбэх киһи мустар тэрилтэлэрэ ОГПН-тан согласование ылыахтаахтар, сайаааччы бирикээс таһаарар, дьуһуурусту ба графига оҥоһуллар. Ордук оскуолалар, оҥо саадтара, кулууттар манньык согласованины ылаллара ирдэнэр.

Ааспыт нэдиэлэ бэнидиэнньигэр улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов Таастаах оскуолатын тутуутун билсипит. Итиитэ киирэн ис үлэлэрэ оҥоһуллар. Ахсынньы 7 күнүгэр Таастаах оскуолатыгар көмөлөһөр сыалтан буолар марафонна бары тэрилтэлэр актыбынайдык кытталларыгар этилиннэ. Ааспыт оптурунньукка улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов Майаа сэллиги утары үлэҕэ аналлаах семинарга кыттыны ылбыт. Атын улуустары кытта

Оройуоннаабы прокуратура суолга сыры куттала суох буолуутун медицинскэй аааччыытыын, суоппардырга хаачахтааһыны тутуһу өттүттэн, бэрэбиэркэлээт.

«Суолга сыры куттала суох буолуутун туһунан» 10.12.1995 с. 196-ФЗ нүөмэрдээх федеральнай сокуон 25-с.ст. сөп түбэһиннэрэн Российской Федерация гражданнара, сокуонунан көнүлүмэммит саастарын ситтэхтэринэ уонна суоппардырга хаачахтара суох буоллаһына, сөптөөх бэлэмнэни конниттэн транспортнай средствоньыгытара быраабы ылар экзамены туттарыахтарын сөп. Бу сокуон 23-с ыстатыатыгар суруллубутунан, суолга сыры куттала суох буолуутун медицинскэй аааччыытыа дьин суоппарга кандидаттары уонна суоппардары медицинскэй көрүү уонна хаттаан көрүү буолар.

Водительскэй дастабырыаньалары сокуоннайа суохтук ылыны көрдүүр сыалтан орой-

тэннээтэххэ биһиги улууспут сэллиги утары үлэҕэ материалнай-технической өттүнэн ордук.

Сэтинньы 30 күнүгэр правительство председателин солбуйааччы Ф.В. Габышева таһымыгар Учутал сылыгар аналлаах муннаахха улуус баһылыга А.И. Ильин кыттыны ылбыт, ытыллыбыт үлэ туһунан отчуттаабыт. Сэтинньы 30 күнүгэр Үөдэйгэ халаан учутун содулун туораты үлэлэрин түмүктүүр муннаах буолбут, участковой балыыһа аһылыбыт, баһылыктар көһө сылдыар планеркалара Үөдэйгэ буолбут.

Ахсынньы 2-3 күннэригэр

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энсиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2011 сыл бастакы аңарыгар сурутуу ытыллар.

2011 сыл бастакы аңарыгар сурутуу 6 ыйга — 330 солк., 3 ыйга — 165 солк., 1 ыйга — 55 солк.

Хаһыат индексэ — 54889, нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2011

Сокуону тутуһу — барыбыт эбээһинэспит

АЙАН СУОППАРТАН ТУТУЛУКТААХ

уон прокуратурата Намнаабы киин оройуоннаабы балыһаага тэннээн көрүүнү ыытта: нарколог уонна психиатр учуоттарыгар турар дьон испиһэктэрин бэриллибит суоппардар ысыраапкаларын учуоттуур сурунаалы кытта тэннээн көрүлүннэ, испиһэк дааннайдар Нам оройуонун ИДьО ГАИ отделын «Водитель» автоматической-информационнай-поисковой систематын кытта тэннээн бэрэбиэркэлэннэ. Бу тэннээн көрүү түмүгэр нарколог уонна психиатр учуоттар турар икки киһиэхэ массыына ыытар дастабырыанна баара билиннэ.

Бу дьонго бэриллибит психиатр уонна нарколог быраастар түмүктэрэ «Психиатрической

көмө уонна бу көмөнү оҥорорго гражданныр бырааптарын махтээһин туһунан» Российской Федерация сокуонун олоххо киллэри туһунан» РФ правительствоын 28.04.1993 с. 377 нүөмэрдээх уурааһар сөп түбэһиннэрэн, учуокка турар киһи доруобуйатын туругунан массыынаы ыытар кыахтаах дуу (кыаа суох дуу) дьин бопшурооска тус сыһыанна олоһунан бэриллибиттэр. Массыынаы ыытарга бопсуулаах уопсай медицинскэй психиатрической көрдөрүүлэринэн хронической уонна өр көмнээх, ыарахан эбэтэр чаастагык сытырхайар көстүүлэрдээх психическэй ырыылар буолаллар.

Ытыллыбыт бэрэбиэркэ түмүгүнэн прокурор дьайыһын мизэрлэрэ, ол иһигэр суутунан водительскэй дастабырыаньалары былдьааһын, ытыллыбатахтара. Манньык ис хоһоонноох бэрэбиэркэлэри оройуоннаабы прокуратура ситимнээхтик, быспакка ытыада. Нам оройуонун прокуратурата нэһилиэнньэҕэ туһайан хронической психическэй ырыылаах эрэри водителскэй дастабырыаньалаах уонна массыыналаах дьон туһунан биллэрэн быраабы араҥаччылыр органнарга көмөлөһөргүтүгэр көрдөһөр.

В.В. ПЕТРОВ,
оройуон прокурорун э.т.,
2-с кылаастаах юрист

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ СИРИН УТҮӨ-МААНЫ ДЬОНО-СЭРГЭТЭ, ЧУЛУУ ҮЛЭҢИТТЭРЭ!

Саха республикатын тыатын хаһаайыстыбатын министерствотын аатыттан республикаҕа биир бөдөн, үтүө ааттаах, чулуу үлэһит дьонноох «Нам» совхоз төрүттэммитэ быйыл 50 сылын туолар үөрүүлээх үбүлүөйүнэн ис сүрэхтэн истинник эвэрдэлибин!

Холбоһуктааһыннан сыһыа совхоз тутулуугар көһүү кэмигэр Саха сиригэр биир бастакынан 1960 сыллаахха Нам оройуонугар «Нам» совхоз тэриллибитэ. Үлэлиир суолун торумнаан, сайдыы бигэ акылаатын түһэрэн, бөдөн хаһаайыстыбага тийэ үүммүтэ. Совхоз сүрүн хайысхатынан сүөһү иитиитэ, сир үлэтэ, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын элбэтии буолара.

Үрдүк таһаарылаах үлэнэн республика тыатын хаһаайыстыбатын исторياتыгар көмүс буукубанан ааттара тиһилибит ытыкмааны үлэһит дьон умнуллубаттар. Ол курдук үрүн илгэни үксэтээччи чулуу ыанньыксыттарбытынан: Д.Т. Аргунов, Н.Р. Шестаков, И.М. Саввина, Е.П. Илларионова, Е.П. Федотова, ыччат сүөһүнү төлөһүтүүгэ сыралаһан үлэлээбит үтүөлээх дьоммутунан: М.А. Абрамова, Д.Р. Шестакова, Г.С. Ядреев ааттарынан киэн туттабыт. Сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэ республикаҕа биллэр ситиһиилээх, үтүөлээх механизатордар Е.А. Протопопов, Е.С. Канаев, И.П. Маньков, биллиилээх оҥуруотчут А.Н. Парников сыралаах үлэлэрин биир дойдулаахтара махтана ахталлар. Производствоньы сатабыллаахтык сайабыт управляючайдарынан, биригэдьиридэринэн буолаллар: В.А. Яковлев, П.Д. Винокуров, Г.П. Алексеев, В.В. Сыромятников, П.Е. Соловьев, П.И. Атласов, М.А. Говоров, В.В. Ядреев о.д.а.

Киэнг далааһыннаах уонна үрдүк таһаарылаах «Нам»совхоз үлэтин өр сылларга директор Д.Ф. Алексеев иилээн-садалаан, дьон санаатын бөөргөтөн, үрдүк ситиһиилээх кирбиһлэргэ сирдээбитэ. Кини үлэтин туһунан сырдык өйдөбүл умнуллубат. Барыгытыгар дьолу, доруобуйаны, үлэһитигэр үрдүк ситиһиилэри баһарабын!

Дирин ытыктабылы кытта, СР тыатын хаһаайыстыбатын министрэ С.С. ОХЛОПКОВ

«НАМ» СОВХОЗКА ҮЛЭЛЭЭБИТ УБААСТАБЫЛЛААХ ҮЛЭҢИТТЭР, ВЕТЕРАНАНАР!

Эһигини «Нам улууһа» муниципальнай тэрилии дьаһалтатын аатыттан «Нам» совхоз тэриллибитэ 50 сылынан итиитик-истинник эвэрдэлибин!

1960 с. кулун тутар ыйга «Жданов» уонна «Сталин» бөдөҥсүйбүт колхозтар базаларыгар Саха АССР Министрдерин Советын, тыа хаһаайыстыбатын министерствотын дьаһалларынан «Нам» совхоз тэриллибитэ. Лена өрүс киэнг хочото харах ыларын тухары нэлэһийэ сытар арыылар, өрүс салаалара, күөллэр, ходоһалар, бааһыналар, чагдалаах алардарга ыанньык фермалара — бу барыта «Нам» совхоз сирэ-уота буолара. Совхоз тэриллэн үлэ күөстүү оргуйбута, производствога саңа сонун салаалар, үлэҕэ аныгылыы сыһыан, үлэ бириэмэтин көдүүстээхтик туһаныы олоххо киллэриллибиттэрэ. Республикаҕа биир улахан государственнай тэрилтэнэн буолбута.

«Нам» совхоз бастаан тэриллэригэр хаһаайыстыба уонна сирин иэнэ 36798 га этэ, 2954 киһи олороро. Бастакы директорунан Кривошапкин К.И. аһаммыт. Совхоз улуска биир биллэр, улахан, бастың үлэлээх хаһаайыстыбанан аатырбыта. Манна үгүс киһи үлэлээн ааспыта, совхоз, нэһилиэк сайдарын туһугар бэйэлэрин харыс-таммакка, күнү-дьылы аахсыбакка туруулаһан үлэлээбиттэрэ, үлэттэн дьоллорун булбуттара. «Нам» совхозу улуус дьоно-сэргэтэ эрэ буолбакка, республикаҕа биллэр-көстөр үлэлээх сайаааччылар сайалан кэлбиттэрэ. Ол курдук, директордарынан дирин биллиилээх, дьобурдаах, бэйэлэрин идэлэрин чахчы баһылаабыт Кривошапкин К.И., Табуанова П.Е., Чярин П.И., Васильев А.И., Петров С.Ф., Бочкарев В.М., Алексеев Д.Ф. о.д.а. таһаарылаахтык үлэлээбиттэрэ. Маны таһынан, партком, комсом секретардара, профком председателлэрэ, кылаабынай бухгалтердар, экономистар, зоотехниктар о.д.а. идэлэригэр бэриниһилээх, үрдүк квалификациялаах үлэһиттэр үлэлээбиттэрэ. «Нам» совхоз үс отделениета: Үөдэй, 1 Хомустаах, Партизан нэһиликтэрэ, производственной учаастактара: Таастаах, Баладан Алааһа, Парников оройуонна тыа хаһаайыстыбата сайдытыгар төһүү күүс буолбуттара.

Ол көмтөн ыла номнуо 50 сыл ааһа оҕуста. Аныгы кэм ирдэбиллэнэн совхоз үлэтэ тохтотулан, тыа хаһаайыстыбата сайдытыгар атын ньымалар олоххо киллэриллэн иһэллэр. Ол да буоллар, совхоз өнөтө, дьон олоһор туһата өрүү дьон өйүгэр-санаатыгар умнуллубат үтүө өйдөбүл буолан хаалыада. «Нам» совхозка үлэлээбит бары дьон, ветераннары 50 сыллаах үбүлүөйүнэн эвэрдэлээн туран эһиэхэ барыгытыгар үлэһитигэр ситиһини, тус олоххутугар дьолу-соргуну, бары үчүгэи баһарабын.

А.И. ИЛЬИН,
«Нам улууһа» МТ баһылыга

«Нам» совхоз төрүттэммитэ 50 сылыгар аналлаах үөрүүлээх тэрээһин

ПРОГРАММАТА

Ахсынньы 11 күнэ, Кыһыл-Сыыр нэх,
«Алгыс» сынньалан киинэ

12.00 ч. — Регистрация
— Музей — «Сайдыы» оҥо айымньытын дьыэтэ, кинохроника
14.00 ч. — Театрализованнай представление
14.30 ч. — «Нам» совхоз» киһигэ сүрэхтэһии
15.00 ч. — Тэрээһин үөрүүлээх чааһа, эвэрдэ концерт
20.00 ч. — «Ностальжи» биэчэрэ

АБЫАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Ааспыт ыйга суолга куттал суох буолуутун улуустаабы комиссиятын муннааһар саңа быраабыла олоххо кириитэ, улууска уулусса-суол ситимин туруга, 2010 сылга ылыныллыбыт быһаарылар олоххо кирииллэрэ дьүүлэһилиннэ.

Оҥоһуллубат информациялары истэн баран ГОСТ ирдэбиллэр сөп түбэһэр суол бэлиэлэрин ылыыга бюджетка үбү көрөргө, олоххо саңа кирибит суол быраабылаларын хаһыатынан, телевидениенан билиһиннэрэргэ, нэһиликтэр

баһылыктарыгар суолларын уонна уулуссаларын ситимин паспордааһынын оҥороллоруугар, этанол паарын анализаторын приборын атыылаһарга экономика отдела 9478 солк. буларыгар быһаарылар ылыллылар. Маны таһынан муннаахха ыстарааптыыр стоякканы «Агроснаб» МУП-ка биэрэр туһунан кэпсэтилиннэ. Наркоопредделители ыларга «Биир ньыгыл Россия» партияттан спонсорскэй көмөнү көрдүүргэ быһаарылынна.

В. РЫКУНОВА, ГАИ
общественной инспектора

Музей дьонно-сэргэҕэ чугаһынар

Бу күннэргэ республикатаабы национальной художественной музей тэрийиитинэн И.Е. Винокуров аатынан Намнаабы технология уонна дизайн педагогическай колледжыгар «Музей без границ» диэн ааттаах улахан культурнай тэрээһин буолан ааста.

Тэрээһин биир улахан, киэн ис хоһоонноох хардытынан колледж базатыгар художественной музей виртуальной филиала арыллыбыта буолла. Онон бу күнтэн ыла музей экспонаттарын көрөргө бары кыахтар арылыннылар. Педколледж компьютернай кылааһыгар кэлэн, баалаахтар, музей түөрт саалынан виртуальной турдары кэрийиэхтэрин сөп. Манна улуу нуучча уонна отечественнай, Саха сириин искусстволара, графиката бааллар. Итиннээ электроннай экскурсод көмөтүнэн музей туһунан сиһилии билсир, билгини экспозициялар туһунан кэпсээни истэргэ кыах бэриллэр.

Республика үтүөлээх искусствоведа, национальной музейи директора А.Л. Габышева иһитиннэрбитинэн, виртуальной музей улуустартаан аан бастааһынан Намна арылынна. Оноука педколледжы кытта ыкса сибэстээхтик үлэлииллэрэ, тиһигин быспакка хардарыта ыалдыттаналлара, көмөлөсүһэллэрэ, араас тэрээһиннэргэ кытталлара олук буолбут. **Ася Львовна:** «Национальной музейга Саха сириин 18-20 үйэтин бастын художуһунукутары үлэлэрэ, мань сэргэ эмиз бу кэмнээби нуучча искусствотын полотнолара баал-

лар. Биһиги музейбытыгар И. Шишкин, И. Айвазовский, И. Левитан, быраатты Маковскайдар, А. Куинджи, К.Коровин, В. Тропинин, П. Кончаловский уо.да аатырбыт художуһунуку-

А.П. Мунхалов, А.Л. Габышева (уҥа), Е.В. Ядреева, НПК директора

тар сэдэх айымньылара хараллан сыталлар.

Бүгүҥнү виртуальной музей ити этиллибит бүүс-бүтүннүү кэпсиир, көрдөрөр. Биһиги билэбит — тыа сириин дьоно үгүс түбүктээх үлэтигэр быыс булан национальной музейи көрө киһирэрэ ыарахаттардаах. Чуолаан, бу ыарахаттары учуоттаан, хас биридди тыа сириин олохтооһор чугаһаан, манньк ыллыктаах бырайыагы тэрийэн эһиэхэ бэлэтиибит». Оттон улуус баһылыгын эбээһинэһин толорооччу Н.В. Слепцов музей арыллыбытыгар улуус дьаһалтата олус интэриэстээһин эттэ. Махталын биллэрдэ. Итиннээ тыа сириин киһитигэр духуобунай баай кырата суох орууллааһын тоһоҕолоон бэлиэтээтэ.

Колледж устудьуоннара музейи олус үөрэ көрүстүлэр. «Уруһуй учуутала» идэни баһылааччыларга эрэ буолбакка, барыларыгар баай, интэриэһинэй

үөрэх пособиетынан буолар. Директор Е.В. Ядреева «ытыска ууран олонор» музейи көрөр кыахтаммыттарыттан улуус дьаһалтатыгар, национальной музейи махталын тиэртэ. Бүтүн Саха сириин культуратын элитата кэлэн ыалдыттаабытынан киэн туттарын эттэ уонна улуус олохтоохторугар культурнай, духуобунай баайы ханатар, таһарат эппиэтинэстээх сорукуктэриллибитин түһэн биэриэхпит суоҕа диэн тылын биэрдэ. Күн-бүгүн график оһоһулан виртуальной музей, босхо, олохтоохторго аанын аһарын бэлэмни туһунан эттэ.

Күн иккис аһарыгар А.П. Мунхалов айар быыстапка арылынна. Национальной музей «Саха сириин искусствота» циклан Афанасий Петрович 35 үлэтин аһалыт. Саха графическай оскуолатын төрүттэһэччи, Саха сириин ойуулуурдүүһүннүүр искусствотыгар классика буолбут айымньылары айбыт народнай художуһунуку «Слушают мир», «Мой Север», «Камлание», «Радуга над Леной», «Илбис» уо. да аатырбыт үлэлэрэ бааллар.

Бу полотнолар норуоттар икки ардыларынаабы быыстапкаларга көрдөрүллэн улахан сөһүүриини ылбыттар. Худуһунуку үлэлэрэ 26 дойдуга туруоруллан, «Советский эстамп» диэн бастыһан ааттанар быыстапкаларын көрүһүтүгэр киирбитэ. Ола аатырбыт үлэлэри биһиги көрөр, сыаналыыр чизэскэ тигиһит. Быыстапка Ефим Шапошников аатынан галереяга тохсунуу 20 күнүгэр диэри туруоҕа. Онон кэрэ эйгэтин биир сонун, ураты, интэриэһинэй түгэни мүччү тутуман, кэлэн көрүң, хараххытын сымнатан, дууһаһын сыйһаның.

Л. УВАРОВСКАЯ

Хайдах олоһуот, ыаллар?

Үтүө сонуннар элбэхтэр

Сотурутаабыта Дьокуускайга опера уонна балет театрыгар буолбут, Ийэ күнүгэр аналлаах дьоро киһэһэ 1 Хомуһаах олохтооҕо Румянцева Прасковья Романовна 9 оҕону төрөтөн иипитин иһин «Күн күбэй ийэ» үрдүк ааты ингэрэр знагы уонна даһабырыаннаһы СР вице-президент Дмитрий Глушко туттарда.

Нэһилиэкпит олохтооҕо Федотов Николай Константинович үһүс, оҕолорго аналлаах кинигэтэ бэчээттэнэн таһыста. Кэнники үс сылга биридди кинигэни суруйан, хонноҕо аһыллан, айар талаана сириэдийэн иһэр. «Отуу уота» түмсүү чилиэнэ нэһилиэк гимнин тыллаһын суруйбута. Оттон «Кыһылларбыт, көтөрдөрбүт...» диэн кинигэтэ оҕолорго бэлэх буолла.

Библиотека дьизэ тутулан көндөйө бүтэн эрэр. Дьулуурдаах тутуааччылар тымныыттан чаһыйбакка үлэлииллэр. Бэтэрээннэр балаһаннарын үлэ бэтэрээннэрэ М.И. Рожин, И.И. Егоров ититэр систиэмэтин онорон бүтэрэн, итити үлэтинэн дьарыктана сылдыаллар.

Константин ЕРЕМЕЕВ, Кыһыл-Сыһр бөһ.

Өрүү кэтэһэбит да...

Күһүн ахсын инбэлииттэр, кырдыаһастар, ийэлэр декадалара ытыһыллар. Ол эрэн биһиги Никольскай нэһилиэкпит тоҕо эрэ арыллан хаалар курдук. Төһө да оройуон кииниттэн чугас олордорбут, барыы-кэли, сырыы-мэһи киһиэхэ барытыгар кыаллар буолбатах. Сылга биридэ терапевт, невропатолог, оҕо бырааһа, окулист кэлэн барара тоҕо кыаллыбата буолуой? Лаборант да кэлэн анализ онорон барара буоллар, биир эмит ыарыы эрдэ арыллыа этэ дии саныбын.

Сотурутаабыта Партизанга ветераннарга аналлаах, киэн-куон программалаах мероприятие буолан ааста. Эмиэ да быраастар тахсан көрбүттэр, эмиэ концертаах, экскурсиялаах, төгүрүк остуоллаах киэн тэрээһин. Ол эрэн биһиги ветеранарбыт аһыйах бириэмэлээх быраастар приемнарыгар тиксибэтэхтэр. Уочарат эдэр олохтоох дьонунан туолбут. Ветеранарбыт көрө матан кэллилэр. Ол да буоллар «ветеранарбыт советын председателэ И.Р. Леонтьев дьаһалта массынатынан илдэ сырытта» диэн кырдыаһастар махтаналлар.

«Сомоҕолоһон, суулаһан, өйөһөн-өйдөһөн олоруоххайың» диір ыңырыбыт тылга хаалбакка, норуокка болҕомтолоох сыһыаннаах буоллахпытына, өлүү-сүтүү, эстии-быстыы тахсыа суоһун сөп этэ. Санаабытыгар, быраастары өрүү кэтэһэбит. Киһиэхэ кыра да болҕомто үйэтин уһатыа этэ.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

Хаачыйыы эйгэтигэр

Уопсай дьизэлэр ыраастаналлар

Икки этэстээх уопсай дьизэлэр территориялара кэнники кэмгэ тупсубутун, ырааһырытын дьон бэлиэти көрөллөр. Бу — управляющей компания үлэтин түмүгэ. Ол курдук, Октябрьскай уул. 10, 12, 14, 16, Ленин аатынан уулусса 9, 11, 13, 15 №-дээх дьизэлэр чааһынай предприниматель Новиков С.С. ыраастыыр, көрөристэр.

Степан Саввич «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар кэлэн үлэтин-хамнаһын туһунан билиһиннэрдэ:

— 2010 сыл 11 ыйын түмүгүнэн бөһү ыраастыыр рабочайдар 214586 солк. хамнаһы ыллылар. Электриикэ 15 тыһ. солк. бэрилиннэ. Техника өнөтүгэр 127900 солк. төлөннө. Бу дьизэлэртэн барыта 536 м3 кытаанах уонна тонмут бөх таһаарылынна. ОДКХ өнөтүн иһин 23792 солк. бэрилиннэ.

Ити курдук управляющей компания үлэтигэр элбэх ороскуот көрсүлэр. Оттон олохтоохтор бөх иһин төлөбүрдэрин төһө төлөөн иһэллэрий диір буоллаахха, бу дьизэлэр олохтоохторо 93663 тыһ. иэстээх олороллор. Төлөбөт киһи элбэх эбит. С.С. Новиков үлэтин дьон астынар, бөһү кэмигэр хомуйан иһэрин бэлиэтииллэр.

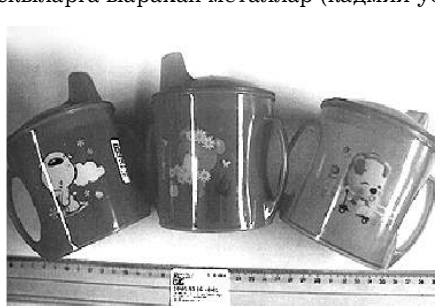
В. РЫКУНОВА

Роспотребнадзор сэртэр!

Кутталлаах куруускалар

Туһанааччылар бырааптарын уонна киһи этэҥнэ буолуутун көмүскүүр эйгэни кэтээн көрөр федеральной сулууспа, ас бородуукталарын хаачыстыбатын туһунан суһаллык биллэри Европескай комиссия иһитиннэриитигэр олоһуран, нэһилиэнньэһэ тиэр-дэр.

Польшаҕа көстүбүт “Wenecja Dekor” диэн киэргэтиллибит чааскыларга ыарахан металллар (кадмий уонна сибиһиэс) көңүллэммит таһымнара кэһилибитэ билиннэ. Онорон таһаарааччы — Shenzhen Oct Glassware Industrial Co. Ltd (Кытай), тиксэрээчи — Holkap Sp.З.о.о. 85-738 Bydgoszcz, ылааччы — “Варио” ААО (236039 Калининград, Павлик Морозов уул. 2/19), партия нүөмэрэ — SCT 5, Российскай Федерацияга кэлбит күнэ-дьыла — 03.12.2009.

Оттон Австрияга көстүбүт “Top Star” диэн 225 мл кээмэйдээх, икки тутаахтаах, араас уруһуйдаах оҕо куруускаларыгар бензол (2 кылаастаах кутталлаах вещество) көңүллэнэр таһымтан үрдүгэ булулуна. Онорон таһаарааччы — Suprass Arts and Crafts Co. Ltd (Кытай), тиксэрээчи — Testrut Einkauf GmbH (Германия), партия нүөмэрэ — 290409, штрих-код — 4 009977 611819.

2010 с. атырдыах — балаһан ыйдарыгар бу бородуужсуя Российскай Федерацияга аһалылыбыт: 120-лии уст. икки партия, ылааччы — “Trust Express” (105094 Москва, Семеновскай наб., 3/1 дьизэ, 5 корп.); 360 уст. биір партия, ылааччы — Business-ProdInn ХЭТ: 3906116761 (236016 Калининград, Судостроительный уул. 75).

Оҕо аһыгар, оҕо табаардарыгар киірсэр маллар, ол иһигэр иһит-хомуос састааптарыгар манньк 1 уонна 2 кылаастаах кутталлаах химическай веществолар баар буолаллара буоллар.

Убаастабыллаах предпринимателлэр, Нам улуһун олохтоохторо! Үөһэ ыйылыбыт чааскылары уонна оҕо куруускаларын көрдөххүтүнэ, Роспотребнадзор территориальной отделыгар суһаллык биллэрэргитигэр көрдөһөбүт (тел. 41-7-47, 42-7-34).

Бэлэмнээтэ Л. НОВОРОДОВА

Оҕону иити — барыбыт дьыалабыт

Кыраларга сылаас сыһыаны

Оҕо бэйэтин тус санаатын аһаастык этэр, ол болҕомтолоохтук истиллэр дьиз кэргэттэрэ социумна оҕону киһи санаатын истэллэригэр быраабын туһанарыгар үөрэтии эталонунан буолаллар. Иити-иг манньк сыһыан оҕо личность быһыытынан сайдарыгар олук уулар, дьиз кэргэн иһигэр сыһыаны бөһөргөтөр уонна дьиз кэргэнгэ күһүлээһини сэрэтэр.

1954 с. ООН бары дойдуларга оҕо туругун уонна кинилэр көмүскэллээх буолууларын тупсарар сыалтан сэттинньи 20 күнүн Оҕо күнүнэн билинэргэ эппитэ. Оҕо бырааба куруук кэһиллэринэн, оҕолору күһүлээһин тахсарынан государство иһигэр оҕо быраабын харыстыыр механизмнар күһүрэллэр.

Дьиз кэргэнгэ тахсар ыарахан балаһыанньаны бэйэлэрэ кыайан быһаарбат дьонго көмөлөһөр сыалтан 2010 с. алтынньы 21 к. Нам улуһунгар оҕо быраабын боломуочунайын көмөлөһөөччүтүнэн оҕо приютун психологын Винокурова Анастасия Валерьевнаны аһыыр туһунан улуус баһылыгын дьаһала тахсыбыта. Саха республикатыгар оҕо быраабыгар боломуочунайынан Соловьева Анна Афанасьевна буолар. Биһиги улууспутугар Оҕо күнүн көрсө «Приемнай дьиз кэргэттэр: оҕо интэриэһигэр государственной социальной политики» диэн төгүрүк остуол, «Оҕо иитиигэр, быраабын, интэриэһин көмүскүүргэ төрөһүт оруола» диэн семинар курдук араас тэрээһиннэр ытыһылыннылар. Нэһиликтэр специалистарыгар эмиз семинардар буоллулар. Маны таһынан дьон кэллээһинэ сүбэ-ама биэрэбит, оскуола үөрэнээччилэригэр уонна төрөһүтүтэргэ информационнай буклет оһоһулунна.

Биһиги, улахан дьон, оҕолорбут санааларын истибэһит, кинилэргэ сөптөөх болҕомтону уурбаппыт. «Биримэм суох, табаарыстаргар бар, киинэтэ көр» диэн оҕобутугар этэбит. Биһиги, улахан дьон күннээби түбүктүтүнэн, бытовое проблемаларбытынан, массына өрөмүөнүнэн, кэргэниилэр сыһыаннарын быһаарсыһан, телефонунан кэпсэтинэн бириэмэбитин атаарыт, мунурданабыт. Сорох төрөһүтүтэр бэйэлэрин эбээһинэстэрин билбэттэр, элбэх төрөһүт эбээһинэһин толоруон баһарбат, сорохтор кэһэллэр.

Оҕо тугу, хайдах саһарыттан, хайдах оонньууруттан, туттарыттан-хаһтарыттан киһи ис туругун (внутренний мир) көрүөххэ уонна бэйэтин хайдах санаарын биллэххэ сөп. «Бу чизһинэйэ суох», «мин чункуйабын» диэн этиилэрэ биһигини сэрэхэйдитиэхтээхтэр. Оттон биһиги оҕолорбутугар болҕомтобутун уурбаппыт, онон психологическай өтгүнэн охсууну оноробут.

Биһиги олохпутугар оҕолорбутугар таптал тиийбэт. Психологтар этэллэринэн оҕо күннэ 14-тэ истингин сыстыахтааххын, 12-тэ сыллыахтааххын, онтон критика хайдаһын түөрт гыммыт биһирин эрэ ылыахтаах. Хас биридди дьиз кэргэн проблеманы көрсүөн сөп, олох ыарахаттара хас биридди киһини хаарыйыахтарын сөп, ким да сыһа туттунууттан куоппат. Болҕомтолоох буолун, оҕолоргутун таптаан, кинилэри иитиигэ саамай үчүгэй өрүттэргитин уурун, биэрин. Оччого кинилэр улаатан баран үчүгэй ийэ, аҕа буоллаһтарына бэйэбит дьоллонуоххут.

Барырбаттар буоллаххытына, биһиэхэ кэлин. Биһиэхэ психологтар, логопед, юрист, социальной педагогтар үлэлииллэр, кинилэр босхо өнөһү оноруохтара. Аадырыспыт: Нам с., Аммосов уул. 41, саастарын ситэ илик оҕолор социальной-реабилитационнай кииннэрэ, тел/факс 42645.

А.В. ВИНУКОВА, социальной-реабилитационнай киин психолога

Киһи — киһиэхэ

Абыраллаах быраас

Ааспыт үйэһэ, ордук холкуос, сопхуос үлэтигэр миккиллэ сылдыар дьон 50-60 саастарыттан баттахтара манхайан, тиистэр баранан эрдэ кырдыан хаалаллара. Оттон билинни кэмгэ олох, култуура сайдан, үлэ тыыл бэтэрээннэрэ доруобуйаларын көрүнөн, баттаһа онгостон, тиһи онотторон, уруккуга холоотоххо, быдаһын эдэр көрүннээхтэр. Онно эбии бэйэлэрэ хоп курдук таһан, олоххо, туохха барытыгар көхтөөхтүк кыттан, тэп курдук тэтиэнэхтик сылдыар саастаах дьон элбэхтэр.

Нам бэтэрээннэрэ үгүстэрэ тиистэрин оноттороннор үчүгэйдик аһыыр-сиір буолбуттарыгар, көстөр дьүһүнүүн тупсубуттарыгар тиис бырааһа Сыромятников Василий Михайлович махтаналлар.

Василий Михайлович Намга 1993 сылтан балыһаҕа тиис бырааһынан үлэлээбитэ. 2001 сылтан бэйэтэ кабинет тэринэн, атын улуустарга дуоһаарынан үлэлээн элбэх дьонго көмөлөспүт. 2007 сылтан Намга үлэли сылдыар. Кини тиһи туура, эмиир, протез онорор дэгиттэр дьобурдаах быраас. Билинни кэмгэ эдэрдэр да оноттороллор элбэх.

Былырынньыттан Василий Михайлович Намга социальной харалтаны кытта дуоһаар түһэрсэн тыыл, үлэ бэтэрээннэрин тиистэрин онорор. Киһиэхэ эдэр, кэскиллээх специалист Жирков Афанасий Дмитриевич техниктинэн үлэли сылдыар. Нам бэтэрээннэрэ, эдэрдэр даһаны дьобурдаах, кыһамнылаах тиис онорор быраастардаахпыт диэн кинилэри махталынан ахталлар.

Т. КУЛИЧКИНА-ДЕДЮКИНА, Нам с.

Намнааҕы оҕо искусствотын оскуолата 50 сылыгар

КЭРЭ ҮТҮӨ ОСКУОЛАТА

PDF Compressor Free Version

Алыптаах кэрэ эйгэтигэр уһуйар, үөрэтэр кыһа үйэ аңардаах үбүлүйүн 365 үөрэнээччилээх, 4 филиаллаах, 34 учууталлаах, 18 культура туйгуннаах көрсөр. Искусство оскуолата үрдүк ааты 2008 сылтан сүгэр. Маны таһынан республикаҕа баай историялаах, дириҥ силистээх-мутуктаах кырдыаҥас оскуолалар ахсааннарыгар киирсэр. Итиэннэ СР культура уонна духуобунай сайдыы министерствотын түмүлүк туттар оскуолатынан буолар. Ситиһиитэ, кыайыыта-хотуута үгүс. Оскуола киэн туттар билинни үөрэнээччилэринэн — араас таһымнаах республикатааҕы, улуустааҕы, зонатааҕы конкурстар, фестиваллар кыайыылаахтарынан. Астына, биһирин, холобур тутан кэпси-ир выпускниктарынан — иитиллибит оскуолаларыгар, араас улуустар кыһаларыгар, музыка үрдүкү оскуолатыгар, М. Жирков аат. музыкальной колледжка, П. Романов аат. художествен-най училищеҕа, искусство Арктической гос. институтугар уода. сирдэргэ үлэлии-хамсыы, айа-тута сылдыар преподавателлэ-ринэн, артыыстарынан, худуохунньуктарынан, уустарынан.

Үөрүүлээх үбүлүй бэлиэтэнээри турдагына, оскуола ди-ректора А.С. Афанасьевы көрсөн кэпсэттибит.

— Алексей Семенович, үйэ аңардаах үбүлүйгүтүгэр бэ-лэмниини хаһан, хайдах саҥа-ламмытай?

— Толкуйдаан, былааннаан баран, сыл саҕаланыабыттан са-

музыкальной оскуола буолбак-ка, бүтүн искусство оскуолата ааттаах көрсөбүт. Уларыы-тэлэрийи, саҥа хардылар, са-ҕалааһыннар баар буолуохтаах-тар...

ҕалаабыппыт. Олортон кылгас-тык аҕыннаахха, улуус нэһили-эктэригэр үөрэнээччилэр, пре-подавателлэр күүстэринэн туру-оруллубут конкурстар, оҥоһуктар быыстапкалара тэ-риллибиттэрэ. Дьон-сэргэ сүрдэ-эҥин интэриэһиргээн кэлэн көрбүтэ-истибитэ. От ыйыгар Дьокуускайга национальной худ-ожественнай музейы кытта сүбэлэһэн «Комдрагмет» быыс-тапкалыыр саалатыгар үөрэнэ-эччилэрбит уонна выпускник-тарбыт үлэлэрин быыстапкатын тэрийбиппит. Барыта сүүсчэкэ үлэ, оҥоһук көрдөрүллүбүтэ. Манна Туйаара, Аита Шапошни-ковалар, Сергей Колесов, Инно-кентий Пестряков уода. үлэлэ-рэ турбуттара. Олус улахан сэ-нээрини ылбыппыт.

Ахсынньы 4 күнүгэр Дьоку-ускайга «Олук ууар оскуолам» диэн улахан концерт тэрийди-бит. Манна «Сандаара» (Парти-зан), «Ручеек» (ДШИ), «Радуга» (Хамаҕатта) үнүкүү коллективта-ра, оҕо инструментальной орке-стра, биирдиилээн үөрэнээччи-лэр кыттыыны ыллылар. Итиэн-нэ опера, балет государственнай театрын солистара Семен Око-нешников, Анегина Дьяконова, симфонический оркестр артыгы-стара Вячеслав Воронин, Иван Сивцев, музыкальной колледж преподавателэ Светлана Черем-кина ыллаан-туойан, үнүкүүлэ-эн аастылар.

— Концертары, быыстапка-лары таһынан өссө тугу бэлэм-нээтигит?

— Оскуолабыт 50 сыллаах историятын кэпсири, үлэлээн ааспыт дьону-сэргэни ахтар-са-ныыр, махтанар ахтыы-кенигэ бэлэмнээтибит. «Кэрэ эйгэ алы-птаах кыһата» диэн 105 сирэйдэ-эх, элбэх хаартыскалардаах, 200 ахсаанынан кинигэбитин бэчээт-тээтибит. Кинигэни З.И. Лукина, А.Г. Платонова уонна бэйэм хо-муян, бэлэмнээн онордубут. Ороскуотун улуус дьаһалтата уйуна, үбүнэн-харчынан көмөлөстө.

— Тэриллибикит 50 сылын

— Искусство оскуолата ааты 2008 сыллаахха ылбыппыт. Сүрүн сорукупутунан талаанна-ах оҕолору булан, арыһан, үө-рэтэн, инникитин үрдүкү музы-кальной оскуолаларга, консер-ваторияларга үөрэхтэрин салгыылларыгар бэлэмнээһин буолар. Онон этэргэ дылы «не ко-личество, а качество». Биир эрэ предметинэн мунҕурдампыт, искусство салааларыгар тэни-нэн уһуйар буолан, куруһуок-тартан атыннаахпыт. Итиэннэ программабыт барыта российс-кай таһымнаах. Искусство ара-ас салааларыгар кылаастары арыйарга кыах бэриллибитэ. 2009 с. фольклорнай кылаас арыллан, иккис сылын ситиһи-илээхтик үлэлиир. Духовой кы-лааһы сөргүтөр санаалаахпыт. Урукку сылларга бу кылаас олус тэтимнээхтик, ситиһиилээхтик үлэлээбитэ, ситиһиилээхтик үлэлээбитэ.

Инникитин театральнай, эс-траднай, гитарнай кылаастары арыйар баҕалаахпыт. Ол ғынан баран, анал үөрэхтээх учуутал-лар тийибэттэрэ ыарахаттары үөскэтэр. Музыкальной үөрөҕү бүтэрбит эдэр дьон тыа сиригэр таласпат. Үөрэҥин салгыы созу-руу барар, эбэтэр Дьокуускайга хаалар. Биһиэхэ, тыа сиригэр, олорор, үлэлиир усулуобуйа, хамнас кырата мэхэйдэһэр. Ол эрэри бары кыагы туһанан, эдэр специалистары ығыран үлэлэ-тэргэ сүрүн болдомтобутун уура-быт. Устудьуоннар практикала-рын тэрийэбит, үөрэхтэрин бүтэрэллэригэр миэстэ бэлэмнэ-эн оскуолабытыгар ыгырабыт. Маны тэҥэ бэйэбит выпускник-тарбыт иитиллибит кыһалары-гар учуутал идэтин баһылаан төннөллөрө кэрэхсэбиллээх.

— Алексей Семенович, кэп-сэниҥ иһин махтал! Инникитин даҕаны оҕолор сүрэхтэригэр, дууһаларыгар сырдыгынан, үтүөнэн, кэрэнэн сыдыаайар үйэлээҕи уһуйа, үөрэтэ-такайа турун.

Кэпсэттэ Л. УВАРОВСКАЯ
Хаартыскаҕа: оскуола педколлективын сүбэ мунньаҕа

МУЗЫКАҒА УМСУГУЙУУМ

Мин музыкаҕа умсугуйуум кыһа сааспыттан саҕаламмыта. Иккис саҕана мандолинаҕа, он-тон бииргэ төрөөбүт эдьийи баянҥа оонньууларын истэ-истэбин ити инструменнарга ымсыырар уонна оонньоохпун наһаа баҕарар этим.

Оннук түгэн Өлөөн оройуону-гар көстүбүтэ. Музыкальной ос-куола баарын билэн баран, аҕабын илдьэ барбытым. Форте-пиано уонна баян кылаастара эрэ бааллара. Онно фортепиано диэн инструмент баарын саҥа көрөн наһаа сөбүлээбитим, хай-дах эрэ олус кыраһыабай көстүүлээх, киһи сүрэхин дол-гутар ураты сыттааҕын өйдөөн хаалбыппын. Ол иһин фортепи-ано кылааһыгар Сергеева Тама-ра Лазаревнаҕа үөрэнэ киирби-тим. Кини миигин музыка кэрэ эйгэтигэр угуйан, сөптөөх тылы булан өйдөтөн, үөрэтэн, музыка наһаа киэн, дириҥ ис хоһоонно-оҕун билиһиннэрбитэ.

Нам музыкальной оскуола-тыгар 1974 с. үөрэнэ кэлбитим. Миигин Татьяна Андреевна Гу-рьева «однокурсницам үөрэнэ-эччитэ эбикин» диэн, бэйэтин

кылааһыгар ылбыта. Киниэхэ икки сыл үөрэммитим. Ол кэннэ сыл аайы учууталларым ула-рыйан испиттэрэ. Собурууттан кэлбит Несоваҕа уонна Людми-ла Анатольевна Воронинаҕа, По-лина Максимовна Сидороваҕа үөрэммитим. Кинилэр хас биир-диилэрэ бэйэлэрин тус билиилэ-рин, музыкаҕа тапталы ингэрэн, аан дойду музыкальной искус-ствотын сэнээрде үөрэтэн, форте-пианоҕа туох баар кыһамны-бын, тапталбын, дууһабын биэ-рэн үөрэнэргэ улахан тирэх буолбуттара.

Үөрэхпин салгыам диэн эрдэ быһаарынан, Полина Максимов-на оннук сыаллаах дьарыктаабы-та, элбэх композитордар айым-ныларынан үөрэтэн оонньообу-тум, концерттарга, конкурстарга кыттыбытым. Кини уонна Зоя Захаровна Эверстова сөптөөхтүк, үрдүк таһымнаахтык бэлэмнэ-эн, дьарыктааннар музыкаль-най училищеҕа фортепиано отде-лениетыгар үөрэнэ киирбитим.

Үөрэхпин ситиһиилээхтик бүтэрэн, 1982 с. дойдубар төннөн, оскуолабар үлэлии кэлбитим. Ол саҕана директорынан Свешнико-

ва Вера Григорьевна, завуһунан Гурьева Татьяна Андреевна үлэ-лиилэр этэ. Миигин наһаа үчүгэйдик көрсөн, өйөөн, үөрүүнэн үлэҕэ ылбыттара. От-деление сэбиэдиссэйинэн киэн билиилээх, үлэтигэр олус бэри-ниилээх, үрдүк ирдэбиллээх Завьялова Элеонора Викторовна үлэлээбитэ. Миигин эдэр, уопу-та суох үлэһити кини сүбэлээн-амалаан, иитэн-үөрэтэн, такай-ан биэрбитэ.

Билигин номнуо үлэлээби-тим 30 сылыгар чугаһаата. Бу сыллар тухары мин илиим иһи-нэн элбэх оҕо музыка кэрэ эйгэ-тигэр угууулан, культураны, искусствону өйдүүр, таптыыр буола иитиллэн табыстылар.

Бэйэм иитиллэн, кынаттанан тахсыбыт оскуолабар төрөппүт оҕолорум үһүөн үөрэммиттэрэ. Икки оҕом фортепиано, биир оҕом художественнай кылааста-рын бүтэрбиттэрэ. Кыһым Нел-ли үөрэҥин салҕаан музыкальной училище вокальной отделение-тын бүтэрбитэ. Онон кинилэр кэрэни өйдүүргэ үөрөппит, уһуйбут, ииппит оскуола учуу-талларыгар махталлара улахан.

Е.П. НОВГОРОВА,
фортепиано отделения
сэбиэдиссэйэ

КЭРЭНИ, МУЗЫКАНЫ СЫАНАЛЫ...

Үһүс кыыспыт Катя Москви-тина (билигин Архипова) домра кылааһын учуутала Дьяконова Розалия Васильевна, ону таһы-нан народнай инструменнар ан-самблларыгар сылдыбыта, са-лайааччы Пестряков Николай Николаевич.

Ииппит уолбут Савва Атла-сов баян кылааһын бүтэрбитэ уонна эмиз народнай инструмен-нар ансамблларыгар сылдыбы-та. Бу ансамбль элбэх сиргэ гас-тролга сылдыбыта. Саамай ыра-ах Тува сиригэр баран кэлбиттэрэ. Хас бырааһыннык, концерт аайы оонньоур этилэр. Биир да ыһыагы көтүппэккэ кытталлара. Салайааччылары Николай Николаевич Пестряков оҕону үчүгэйдик түмэр, үөрэтэр, үлэтигэр олус бэриниилээх учу-

утал. Уолбут Савва бу үөрэҥинэн идэтин талан билигин бэйэтэ бу оскуолатыгар үлэлии сылдыар.

Маны таһынан бу оскуолага оҕолору хоровай ырыаҕа үөрэ-тэллэр этэ. Олус үчүгэй хор бу-олбута, салайааччы Воронина Людмила Анатольевна этэ.

Биһиги оҕолорбут манна үөрэнэн кэрэни — музыканы сыаналыы, таба өйдүү үөрэн-нилэр дии саныыбын. Ол иһин бары учууталларга махтанабын. Билигин манна аны сиэһнэrim үөрэнэ сылдыаллар. Кэлэр өттүгэр дараны оскуола өссө чэчирии сайдыа, ычаты үтүөҕэ-кэрэҕэ уһуйа туруо дии саныыбын.

Бары үтүөнү кытта ийэ,
эбээ А.В. ДЬЯКОНОВА

ВСПОМИНАЯ ШКОЛУ...

Когда я училась во 2-м клас-се, к нам в школу пришли пре-подаватели музыкальной школы. Они так интересно рассказыва-ли нам о том, как можно научить-ся играть на фортепиано, баяне, духовых инструментах, что мы всем классом решили поступать. Отвела меня в школу мама.

Очень хорошо помню прием-ный экзамен, как я отбивала ритм карандашом, находила на клавишах звуки. Тогда мои учи-теля были очень молоды, краси-вы, такие доброжелательные, улыбчивые, с радостью встрети-ли и приняли меня на фортепи-анное отделение. А вскоре мои родители купили пианино. Папа привез из города новый инстру-мент в упаковке. Это было боль-шое событие в моей жизни.

Поступила я в класс Веры Григорьевны Свешниковой, чело-

века необычайной доброты и души. Вообще, в школе была ат-мосфера любви и радости. Нас никогда не ругали, тем более на нас никогда не кричали. Очень свободно чувствовали себя, и нам было уютно в школе.

Хорошо помню уроки Попо-ва Юрия Николаевича по музы-кальной литературе. Он всегда очень эмоционально и ярко расска-зывал. Был очень требователен. Учил нас слушать оперы по партитуре. А когда он отлучал-ся на время, мы с моей одно-классницей Таней Еремеевой включали Первый концерт Чай-ковского. Почему-то именно это любил слушать.

Ездили с концертами высту-пать. Яркое впечатление остави-ла экранизированная опера «Царская невеста», которую мы смотрели в кинотеатре. Как те-

Музыкальной оскуола рай-ком хонтуоратын дьизитигэр саҥа көһөн кэлбит кэмэ. Уһун көрүдүөр түгэх икки хоһо — худ-ожественнай кылаас дьарык-танар сирэ. Биһиги одноклас-ник уолаттар төрдүбүт. Учуу-талларбыт Петухов Михаил Романович — уруһуй, Охлопко-ва Светлана Егоровна — живо-пись, композиция, Захаров Афа-насий Егорович — скульптура уроктарын бэрт интэриэһинэй-дик тэрийэн ыыталлара. Бэргэ диэн сөбүлээн дьарыктана кэ-лэрбин өйдүүбүн. Сыл анарын түмүгүнэн эбитэ дуу, быыстап-ка буолара. Дьэ, онно тугу мун-һууммуккун барытын таһааран, хас биир уруһуйу рамкалаан, оҕуруо курдук тиһэн дьизэ үрдүттэн муостаҕа тийиэ ыйаан субурутан кэбиһэҥин. Көрүү-ис-ти бөһө, хас сыананы ыларгын кэтэһи-мананы.

Биир кэмгэ үөрэммит

УРУҢҮЙ КИСТЭЛЭННЭРЭ

оҕолорбут ортолоругар бааллара кэлин биллиилээх художник буолбут Туяра Шапошникова — Нам, Кеша Пестряков — Хаты-рык, билигин Намнааҕы педкол-ледж учууталлара Даша (Тата-ринова) Романова — Үөдэй, Сер-гей Колесов — Нам, мин добоһторум Миша Викторов, Ан-дрей Попов, Павел Павлов — билигин бары учуутал идэлээх дьон буолан сылдыабыт. Уруһуй-га интэриэспит, дьобурбут инни-ки олохпугуттар олус көмөлөөх буолбута саарбаҕа суох. Оскуо-ланы бүтэриэхпитигэр дылы оформителлэр бөлөхтөрүгэр үлэлээн үгүс тэрээһиннэри ки-эргэтэрибит.

Учууталларбыт уроктарыт-тан уруһуй уопсай быраабыла-тын тутуһарга, пропорция, ком-поновка, объем, текстура диэн уода. олус уустук уонна наада-

лаах ирдэбиллэрин өйдөөн көрөргө үөрэммиппит. История ИЗО чаастара олус интэриэһи-нэй этилэр, конслега элбэх да буоллар умсугуйан дьарыкта-нарбыт. Араас үйэлэр улуу бил-лиилээх художниктарын айым-ныларынан хаартыскаатан, от-крыткаатан, сурунаал разворотуттан көрөөт, эндэп-пэккэ билэн буолан барбыппыт. Ол айымнылар композицияла-рын ырытыы интэриэһинэй бу-олара, хас биирдии уруһуй тус-па историялаах, ис кистэлэннэ-эх буолан иһэр барыбытын умсугутара.

Роман РЕХ.ЛАСОВ,
1981 с. выпускника,
Намнааҕы педколледж
директорын солбуйааччы

Төлөбүрдээх төрүөккэ
бэчээттэнэр

Былыр-былыргыттан, урут-уруккуттан ахтылганнаах Салбанмыт алаастарыгар, үрэхтэрин бастарыгар олох олохторун үксүгүнэн абырҕаһаары эр санаалаах, хоһуун дьоннор төрөөн-үөскээн олохтохтоттара. Кинилэр үтүө үгэстэрин утумнаан, тэнитэн, сайыннаран саага олох санаадаара күлэн кэлэрин уруйдаан, айхаллаан көрсүбүттэрэ. Ити курдук, 1930 сыллаахха туспа административнай статустаах нэһилиэк тэриллэбитэ. Онтон ыла хайдалаах 80 сыл үлэ үөһүгэр ааста.

1931 сылтан дойдуга үрдүнэн колхозтары тэрийии күүрээһинэ үлэтэ саҕаламмыта. Нам оройуона онтон туора турар хаалбата. «Өргөлөөххө» кииннээх Киров аатынан, «Хонор Бизэ» бастаан «Кыһыл Үөтгэх», кэлин «Коммунизм» колхозтар тэриллэбиттэрэ. Биридүүлээн ыаллар бэйэлэрин хаһаайыстыбаларыттан, ким төһө кыахтаабыттан, биирдии ынары, аты холбоон, үөрэ-көтө холбоһуктаах хаһаайыстыба тэриллэн испитэ. Колхозтар үөһүгэр кэлэр дьаһаллары толорон, сир үлэтинэн көхтөөхтүк ылсыбыттара. Күн сайрайар хаххалаах үрдүк сирдэргэ биирдии, иккилии буут сиритэр ыһылаах буолбуттара. Хойутуу оҕуруот аһын олордор буолбуттара, табаҕы кытта үүннэрэллэрэ. «Коммунизм» колхозка Протопопов Семен Иванович (Торуой Сэмэн) хортунуспуйу, бэрт кэмчи да буоллар оҕуруот аһын, табаҕы үүннэрэрэ. 1950 сылтан ити үлэтэ тохтообута, холбоһуу кэнниттэн.

Поэт Сергей Васильев «Мэһэлэр хайа үрдүгэр» диэбитигэр дылы, Салбан нэһилиэгин сирэ-уота хас эмэ хаттык үрдүк сиргэ сытар. Манна хаһын эрдэ түһэр, сааһын тымнылар, тыалылар, онон бурдук үүнэригэр мэхэйдир. Бу сир хаһаайынынара — колхозтаахтар үлэһит дьон күүһүнэн гектардаах бааһына оностор сири солообуттара, алаастар, үрэхтэр ууларын түһэрбиттэрэ, онон оттонор ходоһаны кэнэппиттэрэ. Тыһынынчаны эр кыайбат киһилээх нэһилиэк үүнүү-сайдыы суолун бигэттик тутан олохтохтоттара. 1950 с. бэс ыйын 16 к. «Кээдынгэ» икки колхоз холбоһор уопсай мунһаа буолбута. Райсовет исполкомун бэрэстэбиитэлэ Протопопов Иван Николаевич (Бассабыйык Уйбаан) салайан ыһыпта. Колхозтаахтар уопсай быһаарылыларынан биир «Коммунизм» колхоз буолбута.

Бырабыллыһаа председателинан Мокрошупов Иван Спиридонович биир санаанан талыллыбыта. Ферма сбиэдиэсэйдэринэн, хонуу биригэдьиридэринэн Протопопов Николай Никифорович, Аммосов Василий Титович, сылгы биригэдьиридэринэн Новгородов Михаил Васильевич, Касьянов Егор Егорович аһааһыттар. «Коммунизм» колхоз тэрилтэ-хаһаайыстыба өттүнэн бөөрүгүр суолга кириэн испитэ. Ол эрэри сиртэн ылыллар туруктаах үүнүү ситэ ыһылыбат буолан, колхозтаахтар аһы-ыч астары татым этэ. Дохот кыра буолан, колхоз толору сайдан барарыгар, техника үлэтин туһанарга мэхэйдэр бааллара. Колхоз бырабыллыһаатын председатели Мокрошупов Иван Спиридонович Министрлер Советтарын председателигэр Винокуров Илья Егоровичка кириэн олохтор барытын анализтаан кэпсэтибэтэ. Салбан нэһилиэгин «Коммунизм» колхоза 1951 с. олунньу ыйга Ленин аатынан колхозка холбоспота.

Кыратык төһө түһэн ылылар.

Нэһилиэкпит олохун ааспыт өттүн ахта түһэн ылар сырдык

сыдыаайдаах күн үүннэ. Киров аатынан колхозу Дмитрий Винокуров, «Коммунизм» колхозу Иван Колмогоров Аҕа дойдуну көмүскүүр сэрии сылларыгар Ленин орденэ саһабыттар. Винокуров Дмитрий — Чөркөөкү олус кытыгырас, күрүү остуолбатын төбөтүттэн төбөтүгэр дэгэйбэхтээн чэпчэ-китик ыстанар этэ дьин кэпсээни хаста да истибитим. Убайа Уйбаан — Былчархай олонхонут этэ. «Өргөлөөххө» кулуупка үлэли сылдьан олонхолотон истэрибит. Салбан сбиэтин исполкомун председателинэн Винокуров Семен Николаевич, кинини Көккөй сбиэт дьин аатты-ылларын оҕо сылдьан истэрим.

тык уһуннук үлэлээбитэ.

Ити үлэлээн райком, райсовет, «Комсомольская» совхоз ааттарыттан Бочуотунай грамотаны үгүстүк ылбыта. Ити сыллары биригэдьиридэринэн үлэлээбиттэрэ: Семенов Семен Петрович, Иванов Андрей Романович, Константинов Семен Иосифович, Бурнашев Иван Николаевич, Олесов Афанасий Пудович, Прокопьев Прокопий Николаевич о.д.а.

Эверстов Василий Васильевич 1966 с. Саха государственнай университетигар үөрэнэн бүтэрэн баран нуучча тылын, литературатын учууталынан үлэлээбитэ. Дойдугар тахсан оскуола саага дьэтин туттар-

Салбан нэһилиэгин тэриллэбитэ 80 сылыгар

СЫДЬААЙАР КЫРДЫКНЫТ БУ МАННЫК БУОЛЛАҔА..

Сэрии кэнниттэн сбиэт исполкомун председателинэн Аммосов Дмитрий Спиридонович уһуннук үлэлээбитэ.

Захаров Дмитрий Николаевич сэрии сылларыгар нэһилиэк советын исполкомун секретарынан үлэлээбитэ, онтон кэлин Киров аатынан колхозу салайбыта. Кини 1950 с. ыалдьан өлбүтэ.

Ити сыллартан ыла Салбанга аллараттан, колхозтан тахсан салайар үгэс баара. Ол дьон биир-икки сыл үлэлииллэрэ. Нэһилиэк советын исполкома, колхоз правленияга биригээдэни умнууга хааллар-быттара. Сыл устата биридэ-иккитэ эрэ тахсан билсэллэрэ. Онон Салбан чакчы умнууга хаалбыта. Ол иһин 1955 с. сэттинньи 29 к. «Колхоз сирдэһэ» хаһыакка «Умнууга хаалбыт учуааска» дьин ыстатыйа суруйбутум. Ыстатыйа мөккүөр бөһөнү мөүрөспитэ. Салайааччылар өһүргэммиттэрэ. Мин ыстатыйабар олохуран бюрота туһааннаах уурааҕы ылбыта уонна 1956 сыл тохсунньу 3 күнүгэр хаһыакка «Ыраах учуастакка болгомотону күүһүрдүөххэ» дьин инники ыстатыйа суруллан бэчээттэммитэ.

1955 с. биригэдьириинэн партия чилиэнэ, салайар үлэҕэ уопуттаах Рыкунов Алексей Михайлович аһааһыта, солбуйааччынан Протопопов Николай Павлович тахсыбыта. Маҕаһын сбиэдиэсэийн сэрии ветерана Винокуров Василий Игнатьевич уһуннук, үчүгэйдик үлэлээбитэ. Охлопков Анемподист Прокопьевич кыһынын икки атынан лааппы таһаҕаһын таспыта. Аллара кириэр суол олус мөлтөх, сайынын бадаран, кыһынын тибииллэх буолан, хан-нык да техника сылдыбат этэ, ол иһин тумна хаампыт сирдэрэ этэ. Жирков Макара Николаевич кулууп сбиэдиэсэийинэн, киномеханигынан, продавецтынан үлэлээн олохтоохтору сэр-гэхсиппитэ.

Културнай, сырдатар үлэҕэ Аммосова Елизавета Николаевна, Сивцев Петр Иосифович, Охлопков Анемподист Прокопьевич, Кокорев Николай Иванович улахан-нык көмөлөһөллөрө. Бөһүөлэк, ол аата биригээдэ киинэ сыыйа «Хонор Бизэ» көспүтэ. Мөккүөрдээх мунһаахха 1957 с. итинник быһаарыллыбыта. Кэлин, 1960 с. оскуола аһыллан, үөрүү-көтүү улааппыта.

1963 сылтан начальнай оскуола сбиэдиэсэийинэн Ушницкая Февронья Дмитриевна үлэлээбитэ, үгүс интэриэһинэй былааннах үлэни оҕо аймакха ыттан кэрэхсэбили ыла. Ити туһунан «Энсиэли» хаһыакка «Маннайгы учууталбыт» дьин кол-лективной ыстатыйа суруллан бэчээттэннэ. Февронья Дмитриевна нэһилиэк сбиэтин исполкомун председателинэн уһун-нук үлэлээбитэ. Лекторынан, пропагандиһынан системалаах-

быта, оборудованиенан, нагляднай пособиенан Намтан мебельнай сыахтан, Дьоксуоскай куоракка госснаб ыскааһааһыттан арахсыбакка, дьаныһан туран булбута уонна элбэхтик кырынан таспыта. Кини чакчы

Салбан ыччата Кыайы скверыгар андаҕайар

патриот буоларын дьаныардаах үлэтинэн көрдөрбүтэ. Мэлдьэ-билилбэт лектор, пропагандист. Бастын пропагандист үрдүк аатын биридэ эрэ ылбатаҕа, кини теоретическай, практическай үрдүк бэлэмнээх, дириг биллиилээх дьиннээх учуутал, ииттээчи, наставник.

Кинини Салбан эрэллээх биир бастын ыччата Протопопов Иван Николаевич солбуйан айымньылаахтык үлэлээбитэ. Оҕо төрөөбүт кыраайын этинэн-хаанынан билэн иитиллэригэр болдоммоту ууран үлэлээбитэ. Энтузиаст буолан сайыннын үлэ, сыннаһан лааҕырын тэрийин үлэлэспитэ. Тэрийэр, айар дьуруун ситэ сайыннарбаака эдэр сааһыгар олохтон туораабыта хомоттолоох. Үтүө үгэһи салгы сайыннаран оскуола үлэтин саага ирдэбиллэр таһымыгар таһааран, үөрэтэр предметтэри теория уонна практика өттүнэн кыайа тутан Габышева Екатерина Петровна оскуола директору-нан үлэлээбитэ.

Колхозтар тэриллэхтэриттэн биһиги хоһуун кизин туттар дьоммут Аммосов Николай Васильевич, Аммосов Василий Титович, Протопопов Петр Иванович, Харлампьев Егор Алексеевич, Кривошапкина Евдокия Ильинична, Канаев Василий Егорович, Сысолятина Елена Дмитриевна, Ощепков Афанасий Афанасьевич сайларгы аахсыбакка, күнтэн күн ордук тэптэн хотуулаахтык үлэлээбиттэрэ. Ларионов Михаил Яковлевич 1942 с. «Балаһаннааҕы» сайын устата оттоон 40 тонна оту күрүөлээн колхозугар туттар-быта.

Аҕа дойдуну көмүскүүр сэрии сылларыгар аччык, сут дьылларга булчуттар Сивцев Ефрем Никитич, Эверстов Савва Дмитриевич өлгөмнүк бултан дьону хоругуйуттан быһа-абыттара. Новгородов Николай

Гаврильевич ааҕар балаһан бастабы сбиэдиэсэийинэн үлэлээ-битэ. Нэһилиэк олоҕо, үлэтэ, дьылбата 80 сыл устатыгар баа-ры чөмөхтөөн көрдөххө, санааҕа ситтэрбэт баай история. Бу ыс-татыйаҕа онтон сороҕо чөмчөтүллэн киллэрилиннэ. Леонтьев Афанасий Михайлович ветеринарнай үлэни соҕото-дун илээн-саҕалаан үлэлээби-тэ. Үгүс көдүүстээх үлэни ыттан сүөһү, сылгы сыстыган-наах ыарыҕа суутуллуутун эр-дэттэн эмтиирэ, сэрэтэр үлэни системалаахтык ытара.

Салбанга ветеринарнай су-лууспа үчүгэйдик, тэрээһиннэ-эхтик үлэлиир. Корякин Алек-сандр Петрович 27 сыл энкилэ

Нэһилиэккэ 15 бааһынай ха-һаайыстыба, индивидуальной предприниматель көхтөөхтүк үлэлииллэр. Холобур, «Дьаны-ар» — Новгородова Н.И., ИП предприниматель — Адаарыс С.С., «Дьөһөгөй» — Корякина П.П., «Ача» — Жирков А.М., «Аҕыс» — Сивцев А.А., «Уһун Күөл» — Захарова М.Н., «Хоп-то» — Оконешиков П.С., «Чаран» — Корякина М.В., «Бу-каайы» — Сысолятина А.Е., «Чэрэн» — Баишев В.К., «Мы-чаахы» — Охлопков А.А., «Бо-рохой» — Новиков А.Х., «Кыах» — Касьянов Е.Е., «Улуу Сыһы» — Карлов М.К., «Хонор Бизэ» — Степанова З.Е.

Нэһилиэк баһылыгын үлэтэ үгүс, хаһан да бүтэр уһуга көстүбэт. Кини өрүү сүүрэр, дьон кыһалбата бүппэт. Ити курдук түбүктээх үлэ үөһүгэр Корякин Савва Петрович үлэлэ-эбитэ. Бааһынай хаһаайыстыба-ларын үлэлэрин тэрийии, нэһи-лиэк сирин-уотун кыранысса-тын чуолкайдааһын, сылгы, сүөһү ахсаанын элбэтии, ыал-ларга гааһы киллэрии, уот си-тимин тардыи, дьыа-уот тутуу-та — бу барыта нэһилиэк баһы-лыгын үлэтэ, дьарыга. Савва Петрович кизэн кээмэйдээх үлэни ытыһыпта, олохтоспота. Төрөөбүт Салбаныгар үлэтэ ыллыктаах, кэскиллээх, били поэт Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ эппитигэр дылы «Олохун, үлэ-тин норуотун туһугар хардата суох аһыыр».

Музей — норуот историята. Наталья Николаевна Жиркова музейы тэрийиингэ, онорууга дьовурун, билиитин ууран үлэ-лиир. Баай уонна сэдэх экспозитаттар музейы байытталлар. Кини бэрт уһуннук көрдөөн, онтон-мантан сыраһаан булан аҕалар. Үлэтигэр бэрииниллэх, дьиннээх энтузиаст уонна пат-риот. Нэһилиэгим аата-суола ааттаннын, үрдээтин, эдэр көлүүнэ ыччакка бэрт улахан иитэр-үөрэтэр суолталаах буол-лун дьин чуаһынан суох исто-рическай-этнографическай му-зейы тэрийдэ.

Екатерина Петровна Габы-шева билингги кэм талааннаах салайааччыта. Үлэҕэ уопутун, билиитин дойдугутар, дьонугар туохтан да тутулуга суох биэ-рэр. Күнтэн күн, сылтан сыл салайар дьовура сайдар, үрдүүр. Нэһилиэк учреджениелара, тэ-риллэллэр үрдүккэ көтүү суолун таба суолунан салайан иһэл-лэр. Оскуола, дегсад, кулууп, музей, ветеринарнай учуастак, маслозавод, оператордар дьыа-лэрэ — бары үчүгэйдэр, бүгүһүнү ирдэбилгэ толору э-пиэттиир үлэлээхтэр. Ити бары-та, мин санаабар, Екатерина Петровна кыһамньыта, сатабы-ла, тэрээһин баара көстөр. Ки-ниэхэ үлэтигэр ситиһини, дьолу-соргуну баһарабыт.

Оскуола — бүтүүммүт үөрүүтэ, нэһилиэк кэскилэ уон-на кизин туттуута. Манна оскуо-ла 1931 с. аһыллыбыта. Үөрэтэр-иитэр үлэ бүгүһүнү күннэ оску-ола 80 сыллаах үбүлүөйүгэр ананан ытыллылар. Үөрэх мини-стерствотын комиссията оскуо-ла ис туругун, үөрэтии хаачыс-тыбатын, иитэр үлэ көдүүһүн кэрэхсэтиилэр уонна өссө төгүл ситиһииллэх үлэни барардылар. Оскуола директора Эверев Семен Сергеевич системалаах, айымньы-лаах үлэтин биһирээтиилэр.

Төрөөбүт-үөскээбит Сал-банмыт биһигини барыбытын кизэн суолга атаарбыта, үүнүү-сайдыы аартыгар сирдээбитэ. Төрөөбүт дойдубут салгына, сыта-сымара, ото-маһа биһиэхэ күндү, кинини түһээн түүлүбүтүгэр көрөбүт, туох эмэ үчүгэи онорбут кини дьин са-наа тумулуга онгостобут. Ол курдук төрөөбүт сирбит биһиэ-хэ чуғас, үлэҕэ, үөрэххэ сити-һиитиб барыта киниэхэ анаар.

Туругура тур, үүнэ-сайда тур, ахтылганнаах Салбанмыт!

Г.И. КРИВОШАПКИН,
улуус бочуоттаах
гражданина

Төлөбүрдээх төрөккэ
бэчээттэнэр

PDF Compressor Free Version

ТУРИСТИЧЕСКАЯ ФИРМА "АЗИЯ ТРЭВЕЛ" ПРЕДЛАГАЕТ НОВОГОДНИЕ ТУРЫ

ПЛЯЖНЫЙ ОТДЫХ (декабрь 2010 - январь 2011)

- **Китай, о. Хайнань, Санья:** прямые вылеты "из зимы в лето"! Якутск - Санья - Якутск авиабилет от 58 000 рублей туда и обратно + путевка от 18 000 рублей.
- **о. Бали** (вылеты через Сеул) от 30 000 рублей
- **Таиланд** прямыми рейсами из Якутска и Хабаровска;
- **Филиппины.** Ежедневные вылеты через Харбин. От 50 000 рублей.

КОМБИНИРОВАННЫЕ ТУРЫ:

- Якутск - Харбин - Санья - Пекин. Продолжительность: 15 дней / 14 ночей от 35 000 рублей.
- Якутск - Санья - Гонконг. Продолжительность: 15 дней / 14 ночей от 45 000 рублей.
- Якутск - Харбин - Гонконг - Санья. Продолжительность: 15 дней / 14 ночей от 50 000 рублей.

НОВИНКА!!! Отдых в экзотическом Вьетнаме прямыми вылетами и стыковочными вылетами из Якутска от 30 000 рублей!

ХИТ ПРОДАЖ!!! Детский лагерь в Санье с изучением немецкого и китайского языков. Проживание в 5* отеле. Заезд: 25.12.2010 - 08.01.2011 через Благовещенск. Стоимость: детский - авиабилет 15 000 рублей + путевка 30 000 рублей
взрослый - авиабилет 30 000 рублей + путевка 35 000 рублей

ЭКСКУРСИОННЫЕ ТУРЫ:

- Новогодний Пекин от 17 000 рублей;
- Новогодний Гонконг от 30 000 рублей;
- Новогодние туры в Европу: Польша, Франция, Германия, Швеция, Швейцария, Австрия
- Новогодняя сказка Лапландии - родины Санта - Клауса. Туры в Финляндию от 15 000 рублей

АВТОТУРЫ с посещением нескольких стран!

Экскурсионные туры по России:

- Москва, Санкт - Петербург, Родина Деда Мороза - Великий Устюг.

ХИТ ПРОДАЖ: Новогодний Сеул прямыми вылетами из Якутска, Япония - стыковочными рейсами из Якутска.

ТУРЫ ПО ЯКУТИИ. СВЯЩЕННЫЕ ГОРЫ "КИСИЛЯХ"
ЕЖЕНЕДЕЛЬНЫЕ ШОП - ТУРЫ В КИТАЙ И ТУРЦИЮ.
ШОП ТУР В ХАРБИН ОТ 7000 РУБЛЕЙ! ХЭЙХЭ ОТ 3500 РУБ.!
АВИАБИЛЕТЫ ПО ВСЕМ НАПРАВЛЕНИЯМ!
ЯКУТСК - МОСКВА - ЯКУТСК от 18 000 РУБЛЕЙ!

ВИЗЫ В ЛЮБЫЕ СТРАНЫ!!!

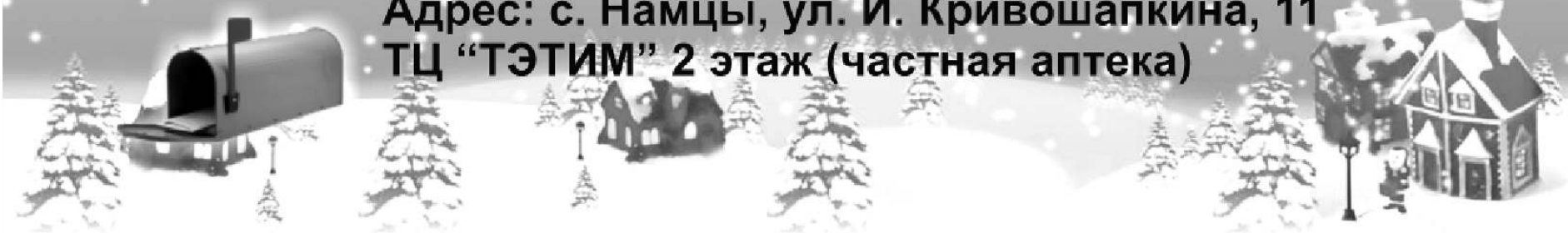
МЕСЯЧНАЯ ТУРИСТИЧЕСКАЯ ВИЗА В КИТАЙ ОТ 4500 РУБЛЕЙ БЕЗ НИКАКИХ ДОКУМЕНТОВ!
СКИДКИ НА ОФОРМЛЕНИЕ ВИЗ В ИНДИЮ, АМЕРИКУ, ГЕРМАНИЮ, ЯПОНИЮ И Ю. КОРЕЮ!
СИСТЕМА СКИДОК ДЛЯ ГРУПП, ПЕНСИОНЕРОВ, СТУДЕНТОВ, ШКОЛЬНИКОВ И УЧИТЕЛЕЙ!

**ЭКСПРЕСС ПОЧТА: БЫСТРЫЕ ОТПРАВКИ ПОСЫЛОК И ДОКУМЕНТОВ
ПО РЕСПУБЛИКЕ, РОССИИ И В СТРАНЫ АЗИИ!**

8-9142-744-387

Адрес: с. Намцы, ул. И. Кривошапкина, 11
ТЦ "ТЭТИМ" 2 этаж (частная аптека)

Күндүтүк саныыр, таптыыр аҕабытын, кэргэммин, бырааппытын, таайбытын **Попов Василий Васильевич** үйэ аңардаах үбүлүөйгүнэн иитиик-истинник эбэрдэлиибит!

Эн үүнэр көлүөнэни иитиик-истинник Саха республикатын Правительствотын Грамотатынан баҕараадаламмыккынан эбэрдэлиибит!

Нэһилиэнньэ көмүскэлигэр сылайары билбэккэ сүүрэн-көтөн, кыһанан үлэлээбит сыралаах үлэн түмүктэрдээх буолбутунан, сыанабылы ылбытынан астынабыт! Салгыы дьон-сэргэ туһугар бары дьобургутун ууран үлэлииргэр бигэттик эрэнэбит. Кытаанах доруобуйаны, тахсыылаах үлэни, тус бэйэбэр, дьизэ кэргэнгэр бары үтүөнү баҕарабыт.

Намтан Р.Е. Харитонов, С.К. Башшева, Дьоккуускайтан А.А., И.И. Сивцевтар, Мэнэ-Ханчаластан Турантаевтар, Скрыбиннар, Жирковтар, Шергиннар, Тааттаттан Оготоевтар

Нам улууһун үлэҕэ уонна социальнай сайдыыга управлениетын начальнигин **ГҮЛҮЯЕВА ВАРВАРА ИННОКЕНТЬЕВНА** үөрэн-көтөн туран итиитик-истинник Саха республикатын Правительствотын Грамотатынан баҕараадаламмыккынан эбэрдэлиибит!

Нэһилиэнньэ көмүскэлигэр сылайары билбэккэ сүүрэн-көтөн, кыһанан үлэлээбит сыралаах үлэн түмүктэрдээх буолбутунан, сыанабылы ылбытынан астынабыт! Салгыы дьон-сэргэ туһугар бары дьобургутун ууран үлэлииргэр бигэттик эрэнэбит. Кытаанах доруобуйаны, тахсыылаах үлэни, тус бэйэбэр, дьизэ кэргэнгэр бары үтүөнү баҕарабыт.

Нам улууһунааҕы инбэлииттэр уонна кырдыаҕастар интернаттарын коллектива

Күндүтүк саныыр, таптыыр аҕабытын, кэргэммин, бырааппытын, таайбытын **Попов Василий Васильевич** үйэ аңардаах үбүлүөйгүнэн иитиик-истинник эбэрдэлиибит!

Эн үүнэр көлүөнэни иитиик-истинник Саха республикатын Правительствотын Грамотатынан баҕараадаламмыккынан эбэрдэлиибит!

Нэһилиэнньэ көмүскэлигэр сылайары билбэккэ сүүрэн-көтөн, кыһанан үлэлээбит сыралаах үлэн түмүктэрдээх буолбутунан, сыанабылы ылбытынан астынабыт! Салгыы дьон-сэргэ туһугар бары дьобургутун ууран үлэлииргэр бигэттик эрэнэбит. Кытаанах доруобуйаны, тахсыылаах үлэни, тус бэйэбэр, дьизэ кэргэнгэр бары үтүөнү баҕарабыт.

Билэммит сыалыҥ ытсан истин, Тутуспут суолун туспан истин, Оңорбутун үлэлээх буоллун, Эппитин эбэрдэ буоллун!

Эбэрдэни кытта: уолаттарын Ваня, Афоня, кийиитин Маша, кэргэнин Маргарита Гаврильевна, эдьийдэрин Роза Васильевна, Александра Васильевна, убайын Роберт Васильевич, кинилэр оҕолорун дьизэ кэргэттэрэ

ВНИМАНИЮ ЧАСТНЫХ ЛИЦ, ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ, УЧРЕЖДЕНИЙ, ОБЩЕСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ!

С 6 по 25 декабря проводится улусная Акция «Подарим радость детям» на новогодние подарки для детей безработных семей. В улусе 1605 безработных семей. Проявите милосердие, подарите частичку доброты к тем детям, у которых нет возможности заказать новогодние подарки своим родителям. Пусть этот сказочный праздник принесет детям веру в чудеса, надежду на лучшее.

На подарках будут указаны имена тех, от кого поступили подарки. Пункты приема: Администрация улуса, каб. 114 и ул. Ст. Платонова, 17 (здание Госстрах), каб. «Центра социально-психологической поддержки молодежи».

Конт. тел. 42-8-19, 42-4-03, 89141001470. Оргкомиссия

МАХТАЛБЫТ МУНУРА СУОХ

Аксинья, Александр Белолубский дьизэ кэргэттэригэр 2009 с. тохсунньу ый 30 күнүгэр үс игирэ кыыс оҕолор күн сириҥ көрбүттэрэ. Биһиги дьизэ кэргэн сэттинньи 27 күнүгэр 2010 с. улууспут тутан бэлэхтээбит дьизитигэр киирэн малааһыннаан үөрэ-көтө олорубут. Дьизэбит улахан, сылаас, сырдык. Онон Нам улууһун баһылыгар А.И. Ильингэ, баһылык 1-кы солбуйааччытыгар Н.В. Слепцовка, ТХУ-тын солб. начальнигар Е.Е. Гоголевка, дьизэбитин тутан биэрбит тутуу үлэһиттэригэр (бир. А.Ф. Ивановка) уонна аймахтарбытыгар улахан махталбытын биллэрэбит. Оҕолорбутун Дьоккуускайдаагы медицинскэй киинтэн таһааран, дьоммутугар олодохпутуна депутат Эверстов Михаил Ильич сылдьан моральнай, материальнай көмөнү оҕорбутугар наһаа үөрбүппүт, улаханньык махтанабыт. Депутат Эверстов М.И., кини дьизэ кэргэттэригэр дьолу-соргуну баҕарабыт. Өссө да эдэр дьонго кыһалҕалаах бириэмэлэригэр күүс-көмө буоларгар эрэнэбит, алгыыбыт.

Бары улууспут салайааччыларыгар таһаарылаах үлэни, олохторугар дьолу-соргуну, доруобуйаны баҕаран туран, улуускут чэчирии сайдарыгар, дьонгут-сэргэбит дьоллоох, үлэлээх буолалларыгар бары күүскүтүн, кыаххытын ууран үлэлиэхтэрэ диэн эрэнэбит.

Белолубский дьизэ кэргэттэрэ

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496**; ; бухгалтерия — **41141**; факс — **41141**; редакционной- издательской ситим — **41332**

Төрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждениэ. Маасабай информация средствлары туһунан РФ сокуонунан тутуһуну контуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитегин СР региональной управлениэтыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №19-0428**.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэбитин, дьизэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияга киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная уул. 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Решение №170/1 от 08.12.2010
О внесении изменений в извещение
№ 170 от 04.12.2010г.

По решению заказчика:
1.Внести следующее изменение в извещение №170, опубликованное на официальном печатном от 04.12.2010г: Время проведения аукциона 10 час 00 мин.

2.Отменить проведение открытого аукциона по лоту №2 Строительство МОУ «Искровская ООШ» с. Кюрен-Ат Намского улуса. НЦМ лота: 1 000 000 (один миллион) рублей 00 копеек.

3. Начальная (максимальная) цена контракта (цена лота) по лоту № 3 строительство малокомплектной школы на 80 учащихся с. Тастах Намского улуса с. Кюрен-Ат 6 498 000 (шесть миллион чetyреста девяносто восемь тысяч) рублей 00 коп.

4. Изменения внесенные в техническую часть аукционной документации лота №3, см. на официальном сайте www.goskazakzakutia.ru

5.Остальные пункты остаются без изменения.

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

«Чистая вода» продолжает свою деятельность и предлагает новый вид услуги: аренда диспенсера (кулера). Удобная вещь для корпоративов и семейных торжеств (не тратьте время на кипячение чая, уделите внимание гостям).

Конт. тел. 89142274971 и 42-6-00. Доставка без обеда и выходных.

Чистая вода — залог здоровья, употребляйте «Чистую воду»

Впервые в Намском улусе, в с. Намцы в ЦК им. А. Шестакова 8-9-10 декабря с 11 ч. проводится выставка-ярмарка «Приморский мед». Широкий ассортимент меда разных сортов.

Продается а/м Мицубиси Паджеро-ИО 99 г.вып., цвет светло-серый, 4 WD, блокировка, сигнализация А, пять дверей. Торг при осмотре или обмен с доплатой.

Тел. 89142259936

Продаю 3-хкомнатную, двухуровневую, благоустроенную квартиру в 24-хквартирном доме г. Якутске, 66 кв.м., ввод дома 4 квартал 2010 г. Стоимость 2400 тыс. руб.

Тел. 89644172999

1) **Продаю ГАЗ-53** после кап. ремонта или меняю на пиломатериал.
2) **Продаю участок** с гаражом, центр, газовый отвод, свет, водопровод рядом.

Тел. 89243661967

Открылась служба соц. такси. При предоставлении удостоверения действует скидка инвалидам, пенсионерам, многодетным матерям, школьникам.

Требуются водители со своими авто.

Тел. 42-0-02. 707189. 89244625414

Продаются женские унты (разм. 36) и детские оленье унты (кээнчи).

Тел. 89248716785

Продаю участок 15 соток в центре с. Намцы (собственность). Можно в рассрочку или ваши варианты.

Тел. 89247628599

Выполним любую внутреннюю отделку. Гипсокартон в наличии. Дешево.

Тел. 89245682743

Чох атылылыбын.

Тел. 89142738598

ИДЬУО ИҺИТИННЭРЭР

СЭТТЭ КЫРБАНЫЫ, СЭТТЭ УОРУУ

Ааспыт нэдиэлэҕэ 7 киһи кырбаммыт, кинилэр бары кэриэтэ суһал көмөҕө наадыбыттар, балыһаҕа көрдөрбүттэр. Нэдиэлэ устата 7 уоруу тахсыбыт, онтон 3-һэ сотовый телефон. Маны таһынан Хатырыкка 6 тонна 3 кэбиһиилээх от, Хамаҕаттаҕа дьизэттэн компьютер уонна ноутбук, Хамаҕаттаҕа кулууптан сварочнай аппарат уонна турбореэ, Намга квартираттан резиновой лодка, балыксыт көстүүмүн уорбуттар. ГАИ 689 транспоры бэрэбизркэлээбит, 68 боротокуол толорбут, 1 итирик суоппар тутуллубут, стоянкаҕа 4 транспорт туруоруллубут, 1 суол быһылаана тахсыбыт.

Убаастыр таайбыт, Хатыҥ Арыы нэһилиэгин Алпааны бөлүөлүгүн олохтообо, тыыл, спорт ветерана Евсеев Петр Иванович таптыыр уола ЕВСЕЕВ Иван Петрович уһун, ыарахан ыарыыттан өлөн туораабытынан кини дьизэ кэргэнгэр, оҕолоругар, чугас аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тизрээбит. Чугас аймахтара Дуроевтар, Соловьевтар, Дьячковскийдар, Ноговицыннар, Поповтар	Күндү таптыыр кэргэним, ийэбит, эбээбит, Хамаҕатта нэһилиэгин олохтообо НАЗАРОВА Татьяна Прокопьевна б.д. ахсынньы 5 күнүгэр ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын бары билэр дьонугар, аймахтарыгар диригник курутуулан туран иһитиннэрэбит. Кэргэнэ, оҕолоро, күтүөттэрэ, сиэннэрэ
Нам улууһун үөрэгин управлениета, профкома, методической-информационнай киинэ Уездый орто оскулатын үөрэх чааһыгар директору солбуйаачы Евсеева Татьяна Петровнаҕа, кини дьизэ кэргэнгэр биригэ төрөөбүт быраата ЕВСЕЕВ Иван Петрович ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит.	Күндү бырааптыгыгар Назаров Данил Афаньевичка, кини оҕолоругар Ньургуннаҕа, Саргыга, Кэскилгэ, Дьулуска, сиэннэригэр таптыыр кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээлэрэ, убаастыр саҕаспыт НАЗАРОВА Татьяна Прокопьевна ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Биригэ төрөөбүт эдьийдэрэ, бырааттара Назаровтар, Кычкиннар
Хатыҥ Арыы нэһилиэгин «ЦРР — детский сад N 2 «Сандаар» иитэччиитигэр Евсеева Ньургунтана Дмитриевнаҕа, оҕолоругар тапталлаах аҕалара, элээдэригэр тапталлаах уола ЕВСЕЕВ Иван Петрович ыарахан ыарыыттан ыалдьан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. «Сандаар» дь/с коллектива	Убаастыр кийиитим, дьүөгэм НАЗАРОВА Татьяна Прокопьевна уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнгэр, кыргыттарыгар, уолаттарыгар, сиэннэригэр, аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тизрээбит. Бурнашева Д.И. дьиз кэргэнэ
Хатыҥ Арыы нэһилиэгин олохтообо, биригэ үөрэммит табаарыспыт ЕВСЕЕВ Иван Петрович ыарахан ыарыыттан ыалдьан олохтон туораабытынан кини кэргэнгэр Евсеева Ньургунтана Дмитриевнаҕа, оҕолоругар, аҕатыгар уонна биригэ төрөөбүттэригэр дириг кутурбаммытын тизрээбит. Биригэ үөрэммит табаарыстара, 1987 с. выпуск	Күндү кийипитигэр Саргыга, бырааптыгыгар Арияҥна, кыыстарыгар Арияҥнаҕа, кинилэр дьизэ кэргэттэригэр, чугас аймахтарыгар тапталлаах кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээлэрэ, Хамаҕатта нэһилиэгин олохтообо НАЗАРОВА Татьяна Прокопьевна ыарахан ыарыыттан күн сириҥ олохтуттан барбытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Намтан Колпашниковтар, Собакиннар, Татариновтар, Покровскийтан Харлампеевтар, Магадантан Апокалар
Биригэ үлэлиир коллегабытыгар Татьяна Петровна Евсееваҕа, кэргэнгэр, оҕолоругар, бары аймахтарыгар таптыыр быраата ЕВСЕЕВ Иван Петрович ыарахан ыарыыттан күн сиригиттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. З.П. Савин аатынан Уездый оскулатын коллектива уонна профкома	Күндү дьүөгэбит НАЗАРОВА Татьяна Прокопьевна эмискэ ыалдьан өлбүтүнэн кэргэнгэр Данилга, оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тизрээбит. Дьүөгэлэрин Лидия, Николай Ивановичтар, Евдокия, Филипп Катаковтар
Истинник саныыр саҕаспыттар, Хамаҕатта нэһилиэгин «Түһүлгэ» сынналан кийини директорулар Харитонована Антонина Алексеевнаҕа, оҕолорбугар Сандалга, Ньургунтаҕа, биригэ төрөөбүттэригэр, аймах-билэ дьонноругар ытыктыыр кырдыаҕаспыт, Саха республикатын тыатын хаһайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Партизан нэһилиэгин, Нам улууһун Ытык киһитэ, Үлэ Кыһыл Знамята, «Норуоттар доһордоһуулары» уордьаннар кавалердара, Нам улууһун XX үйэ рекордсмен оҕуруотчута, үлэ, тыыл ветерана ПАРНИКОВ Алексей Николаевич уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Дьоккуускайтан эдьийигит Лариса Николаевна, Феоктистовтар, Тулагыттан Харитоновтар, Хамаҕаттаҕан Харитоновтар дьизэ кэргэттэрэ	Күндү биригэ үлэлээбит коллегабыт, Хамаҕатта нэһилиэгин олохтообо НАЗАРОВА Татьяна Прокопьевна ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнгэр, оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тизрээбит. Хамаҕатта ОДКХ-тын үлэһиттэрэ
Үлэ Кыһыл Знамята уонна «Норуоттар доһордоһуулары» уордьаннар кавалердара, Саха республикатын тыатын хаһайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улууһун бочуоттаах гражданина, тыыл, үлэ ветерана ПАРНИКОВ Алексей Николаевич уһун, ыарахан ыарыы кэһиттэн өлбүтүнэн кийипитигэр, саҕаспыттар Альбина Алексеевна уонна кини биригэ төрөөбүттэригэр дириг кутурбаммытын тизрээбит. Алексеевтар дьизэ кэргэттэрэ	Күндү ийэбит, эбээбит, хос эбээбит, Хамаҕатта олохтообо, үлэ, тыыл ветерана КОРНИЛОВА Юлия Матвеевна уһун, ыарахан ыарыыттан б.д. ахсынньы 6 күнүгэр 80 сааһыгар олохтон туораабытын бары билэр дьонугар диригник курутуулан туран иһитиннэрэбит. Оҕолоро, сиэннэрэ
Биригэ үлэлиир коллегаларбытыгар, Хамаҕатта филиалын преподавателитигэр Татаринова Надежда Иннокентьевнаҕа, Хатырык муускай оскулатын преподавателитигэр Айталына Гаврильевна уонна Иван Степанович Павловтарга тапталлаах ийэлэрэ, эбээлэрэ ТАТАРИНОВА Матрена Алексеевна ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан киниэхэ, оҕолоругар, сиэннэригэр уонна аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тизрээбит. Намнаабы ДШИ профкома уонна администрацията	Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эһээбит, Нам с. бочуоттаах гражданина, үлэ, тыыл, сүүрүү спордун ветерана ВИНОКУРОВ Иван Гаврильевич уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын бары билэр табаарыстарыгар, аймахтарыгар диригник курутуулан туран иһитиннэрэбит. Кэргэнэ, кыһына, күтүөттэрэ, сиэннэрэ
Биригэ үөрэммит табаарыспытыгар, доһорбугар Алексеева, кийипитигэр Любаҕа, оҕолоругар, биригэ төрөөбүттэригэр тапталлаах ийэлэрэ, эбээлэрэ ТАТАРИНОВА Матрена Алексеевна уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Хатырык орто оскулатын 1984 с. бүтэрбиттэр	Күндү эдьийибитигэр Матрена Михайловнаҕа, балтыбытыгар Людмила Ивановнаҕа, күтүөттэригэр, сиэн балтыларытыгар убаастыр, кырдыаҕас күтүөтүт ВИНОКУРОВ Иван Гаврильевич уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Модуттан, Намтан Новиковтар, Алпааныттан Дьяковтар, куораттан Ноговицыннар, Нөмүгүттэн Васильевтар
Убаастыр учууталбытыгар Татаринов Иннокентий Афанасьевичка таптыыр кэргэнэ, оҕолоругар ийэлэрэ, сиэннэригэр эбээлэрэ, чугас аймахтарыгар эдьийдэрэ ТАТАРИНОВА Матрена Алексеевна орто дойдуттан ыалдьан туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Уездый начальнай оскулатыгар 1957-1962 сс. үөрэлпит оҕолорун ааттарыттан Катя, Таня Охлопковалар	Финансово-казначейское управление МФ РС(Я) по Намскому улусу выражает глубокое соболезнование Аммосовой Людмиле Ивановне, Винокуровой Матрене Михайловне, внукам, родным и близким по поводу кончины после тяжелой болезни любимого отца, мужа, дедушки, почетного гражданина с. Намцы ВИНОКУРОВА Ивана Гаврильевича.
Истинник саныыр дьүөгэбэр Колмогорова Матрена Семеновнаҕа, биригэ төрөөбүт эдьийигэр, өр сылларга райпо, «Байдам» ПО эйгэтигэр үлэлээбит Иванова Светлана Семеновнаҕа, бары чугас аймахтарыгар кыһына, балтылара, эдьийдэрэ КОЛМОГорова Евдокия Григорьевна эдэр сааһыгар ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.	М.П. Сыроматникова дьизэ кэргэнэ

«Энсиэли» хаһыат РИС талылыһна, таһылыһна уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бөчөөт. лисс **Көгүл сыананан атыыланар Индекса — 54889** Тираһа — 2330 Бэчээккэ илии баттанытын графика — 12:00 ч. 07.12.2010 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 07.12.2010 с.